

Posudek na rigorózní práci

Mgr. Martina Soukupová: „Češi a Slováci k tzv. Rothermerově akci v roce 1927. Příspěvek k problematice revize trianonského míru.“

Ve dvacátých letech 20. století bylo možné v evropské politice sledovat dva protichůdné proudy. Prvním byla snaha vítězných států vytvořit systém kolektivní bezpečnosti, který by zcela vyloučil další válečná střetnutí, druhým se stalo úsilí poražených států o revizi mírových smluv. Martina Soukupová se ve své rigorózní práci zabývala vystoupením britského novinového magnáta lorda Rothermera v roce 1927 s návrhem na dílčí revizi trianonské mírové smlouvy. Autorka sledovala ohlas tohoto vystoupení v širokém politickém spektru. I když její práce pojednává o zdánlivě okrajové problematice, její analýza umožnila charakterizovat proudy, vytvářející se v mezinárodních i vnitropolitických vztazích, z nichž mnohé se staly pro další vývoj v Evropě osudnými.

Práce je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola je věnována stručnému nástinu mezinárodních vztahů po první světové válce, přijetí trianonské mírové smlouvy v Maďarsku, postoje Malé dohody k tomuto státu a vztahem Velké Británie k Evropě respektive ke středoevropskému prostoru. Ve druhé kapitole se Soukupová zabývala osobností lorda Rothermera, jeho postavením a vlivem ve Velké Británii; dále analyzovala pohnutky, jež Rothermerova vedly k angažmá za revizi trianonského míru. Ve třetí a čtvrté kapitole autorka analyzovala ohlas, který Rothermerovo vystoupení vzbudilo v samotném Maďarsku a stanovisko britské vlády k této „aféře“.

V dalších třech kapitolách se Soukupová zaměřila na dopad „akce“ v československém prostředí. Nejprve se zabývala postojem maďarské iredenty ke Slovensku a nadějím, které vkládala do Rothermerovy kampaně, dále stanoviskem předních slovenských politiků a politických stran, především pak Hlinkovy slovenské strany ľudové. Předposlední kapitola je věnována pozici, kterou k „akci“ zaujala československá diplomacie v Londýně a postojem ministra zahraničí Edvarda Beneše a prezidenta Masaryka. Martina Soukupová zde správně poukázala na rozdíly v přístupu k „maďarské otázce“. V poslední kapitole autorka analyzovala ohlas českého a slovenského tisku a veřejnosti.

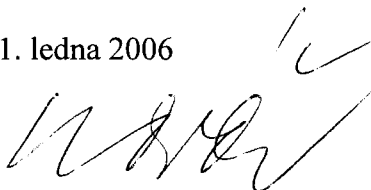
Soukupová došla k závěru, že i když „akce“ byla z mezinárodního hlediska bezvýsledná, přesto nezůstala zcela bez vlivu na evropské dění. V Maďarsku přispěla

k oživení nadějí na revizi trianonského míru a povzbudila vzájemné nacionální vášně, které se staly překážkou jakéhokoli „rozumného“ řešení maďarsko-malodohodových problémů.

Autorka se opřela o výzkum pramenů v Archivu Ministerstva zahraničních věcí, Archivu Ústavu Tomáše Garrigua Masaryka a Národního archivu (dříve Statní ústřední archiv), který doplnila o pramenné edice a dobový tisk (13 deníků a tři ročníky odborného časopisu Zahraniční politika). Martina Soukupová čerpala rovněž z literatury české, slovenské, britské, německé a polské provenience, což jí společně s prameny umožnilo dospět k ucelené, materiálem podložené analýze celé problematiky. Kladem práce je také kritické zhodnocení různorodých stanovisek k celé problematice a rozsáhlý poznámkový aparát. Text je navíc vhodně doplněn přílohou.

Práce Mgr. Martiny Soukupové po obsahové i formální stránce splňuje všechny nároky kladené na práci rigorózní, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze, 11. ledna 2006

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph. D.

Ústav světových dějin FF UK Praha